

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il; דוא"ל: info@cbs.gov.il; פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ו בטבת, תשפ"ב
30 בדצמבר, 2021
446/2021

חברות הזנק (סטארט-אפ) בישראל 2011-2020 ממצאים מתוך בסיס הנתונים על חברות הזנק בישראל Startup Companies in Israel 2011-2020 Findings from the CBS Database on Startup Companies in Israel

הודעה זו עוסקת ב**חברות הזנק** ובחברות הזנק שהפכו להיות בשלות (להלן: **חברה בשלה**),¹ אשר פעלו בשנים 2011-2020. מקור הנתונים בהודעה הוא בסיס נתונים הכולל חברות הזנק וחברות שבשלו, שנפתחו בישראל בשנים 2003-2020. בסיס הנתונים נבנה בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, במימון ובשיתוף **המועצה הלאומית למחקר ופיתוח במשרד המדע והטכנולוגיה**, והוא מספק תמונת מצב של חברות הזנק וחברות שבשלו, תחומי פעילותן, שרידותן ונתונייהן הכלכליים (שכר, משרות, פדיון, גיוסי הון ועוד).
לאורך ההודעה קיימת הפרדה בניתוח הנתונים בין חברות הזנק לבין חברות בשלות.²
חשוב לציין:

- א) לא נכללות בבסיס הנתונים חברות הזנק שפעלו בשלב ההתהוות (Pre-Seed) וטרם נרשמו באופן רשמי במע"מ ובביטוח לאומי.
- ב) במקרים רבים חברות הזנק שומרות על סודיות לגבי הטכנולוגיה שלהן. לכן קיימת הנחה כי יש הטיית חסר עבור השנים האחרונות של בסיס הנתונים, ובפרט עבור השנה האחרונה - 2020. עם קבלת מידע חדש על אודות החברות החסרות בהמשך, יתעדכן בסיס הנתונים עבור השנים הקודמות ובפרט עבור השנים האחרונות.
- ג) חלו תיקונים של חברות בסיווג לפי תחום פעילות.

¹ להרחבה ראו הגדרות והסברים.
² אלא אם כן צוין אחרת.

- **בשנת 2020 פעלו בישראל 4,810 חברות הזנק**, עלייה שנתית ממוצעת של 4% לעומת שנת 2011.
- בשנת 2020, נצפתה **ירידה במאזן הפתיחות והסגירות**³ של חברות הזנק, בהמשך לירידה שהחלה בשנת 2016, לאחר עלייה שנתית ממוצעת של 6% בשנים 2011-2015.
- בשנים 2011-2020 נפתחו בישראל 7,256 חברות הזנק. 3,472 מתוכן (48%) נסגרו או השהו את פעילותן עד שנת 2020.
- ב-2020 היו כ-31 אלף **משרות שכיר** בחברות הזנק, עלייה שנתית ממוצעת של 5% בשנים 2011-2020.
- **השכר החודשי הממוצע** למשרת שכיר⁴ בחברות הזנק בשנת 2020 עמד על 21.6 אלף ש"ח, עלייה של 3% לעומת 2019, ופי 1.9 מהשכר החודשי הממוצע למשרת שכיר בכלל המשק (11.2 אלף ש"ח).
- 72% מחברות הזנק ו-78% ממשרות השכיר מרוכזים **במחוזות תל אביב והמרכז**.
- בשנת 2020, בלטו מספר חברות ההזנק **שנפתחו בתחומי הפעילות** יישומים לתעשיות ולעסקים (137 חברות) ובטכנולוגיות רפואיות (86 חברות).
- 59% ממשרות השכיר מרוכזות **בחברות הפעילות בתחומים מבוססי תוכנה** (יישומים לתעשיות ולעסקים, מידע רפואי, אינטרנט, יישומים לטלפון נייד, אבטחה, יישומי תקשורת,⁵ מסחר אלקטרוני ופרסום).
- בשנת 2020, כ-16% מחברות ההזנק או מהחברות הבשלות הוגדרו **'מהירות צמיחה'** (High Growth), כ-10% מתוכן הוגדרו כ'איילות' (Gazelles).
- בשנים 2018-2020 כ-16% מחברות ההזנק קיבלו **מענק** בסך 2.2 מיליארד ש"ח מרשות החדשנות לביצוע פעילות מו"פ.
- בשנת 2020 גייסו חברות ההזנק והחברות הבשלות כ-12.3 מיליארד דולר, עלייה של 35% לעומת שנת 2019.
- בין הרבעון השני והשלישי של שנת 2020, חלה ירידה של 6% בשכיחות גיוסי ההון לצד עלייה של 41% בסכום הגיוס.
- בשנת 2020 החברות הבשלות העסיקו 73.3 אלף **משרות שכיר** שהם 70% מסך המשרות שכיר בחברות הזנק ובחברות בשלות יחד.

[להגדרות והסברים](#)

³ מאזן הפתיחות והסגירות הוא הפער בין מספר החברות שנפתחו לבין מספר החברות שנסגרו.

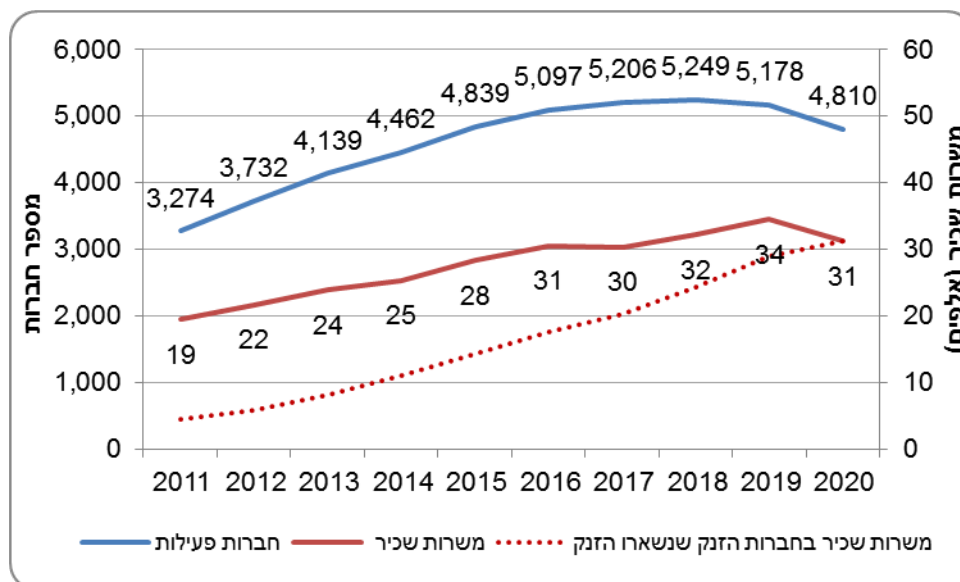
⁴ להרחבה ראו הגדרות והסברים.

⁵ בתחומי הפעילות אבטחה ויישומי תקשורת נלקחו רק חברות שעוסקות בתוכנה.

דמוגרפיה של חברות הזנק (פתיחות, סגירות, חברות פעילות ומשרות שכיר)

בשנת 2020 פעלו בישראל 4,810 חברות הזנק, גידול שנתי ממוצע של 4% בשנים 2011-2020. בשנת 2020 היו בחברות ההזנק כ-31 אלף משרות שכיר, ירידה של 9% לעומת 2019 שמקורה בהסטה של משרות שכיר אל אוכלוסיית החברות הבשלות.⁶ כמו כן, באוכלוסיית חברות ההזנק (שנשארו הזנק) המגמה בגרף משרות השכיר היא חיובית.

תרשים 1 - מספר חברות הזנק פעילות ומשרות שכיר, 2011-2020

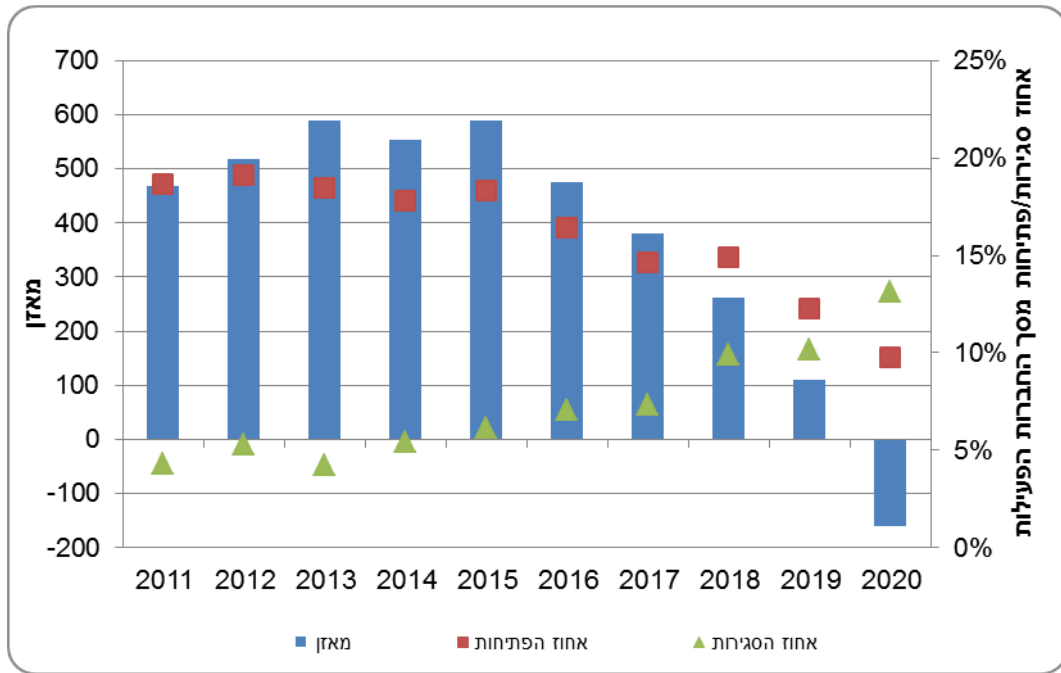
בשנים 2011-2020, נפתחו 7,256 חברות הזנק, ו-3,472 מתוכן נסגרו או השוּאו את פעילותן. בשנים 2011-2015 חלה עלייה שנתי ממוצעת של 6% במאזן⁷ חברות ההזנק. אולם החל משנת 2016 חלו ירידות במאזן החברות.

חשוב לזכור כי יש מקרים שבהם החברות שומרות על סודיות לגבי הטכנולוגיה שלהן ורישום החברה ברשויות נעשה בשלב מאוחר יותר. לכן, קיימת הנחה של הטיית חסר בשנים האחרונות של בסיס הנתונים. עם קבלת מידע חדש על אודות החברות החסרות בהמשך, יעודכנו הנתונים עבור השנים הקודמות ובפרט עבור השנים האחרונות של בסיס הנתונים.

⁶ להרחבה ראו פרק חברות בשלות.

⁷ הפער בין מספר החברות שנפתחו לבין מספר החברות שנסגרו.

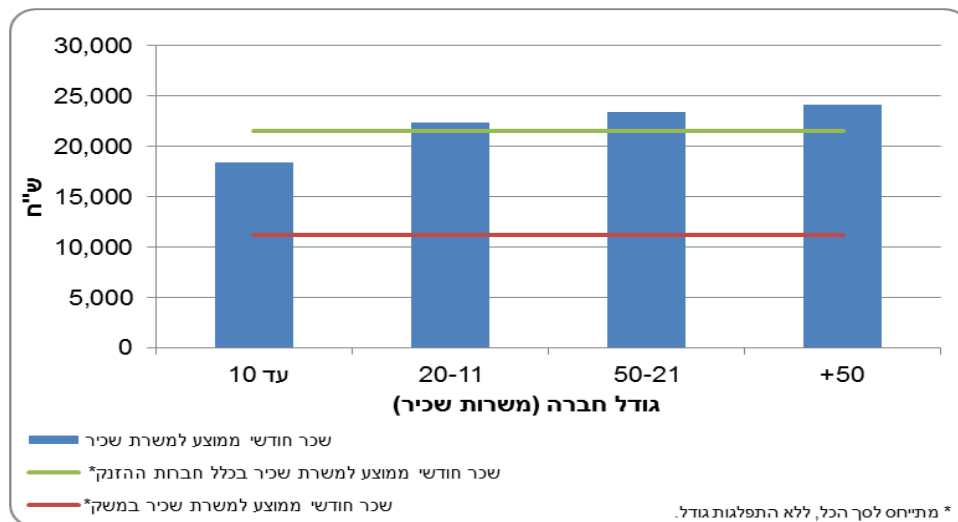
תרשים 2 - מאזן פתיחות וסגירות של חברות הזנק והאחוז שלהן מסך החברות הפעילות, 2011-2020

שכר חודשי למשרת שכיר

השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר בחברות הזנק בשנת 2020 עמד על 21.6 אלף ש"ח, עלייה של 3% לעומת 2019, ופי 1.9 מהשכר החודשי הממוצע למשרת שכיר בכלל המשק (11.2 אלף ש"ח). בחברות המעסיקות יותר מ-50 משרות שכיר, השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר הוא 24.1 אלף ש"ח.

תרשים 3 - שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר בחברות הזנק לפי גודל חברה, 2020

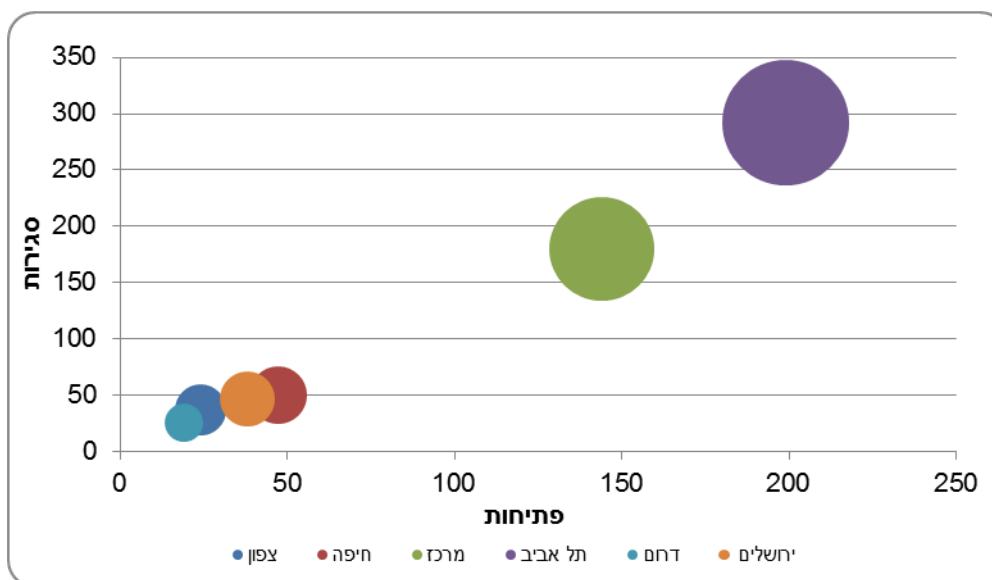

מידע נוסף על שכר לפי גודל ההעסקה בשנת 2020 אפשר למצוא בלוח 2.

פיזור גאוגרפי

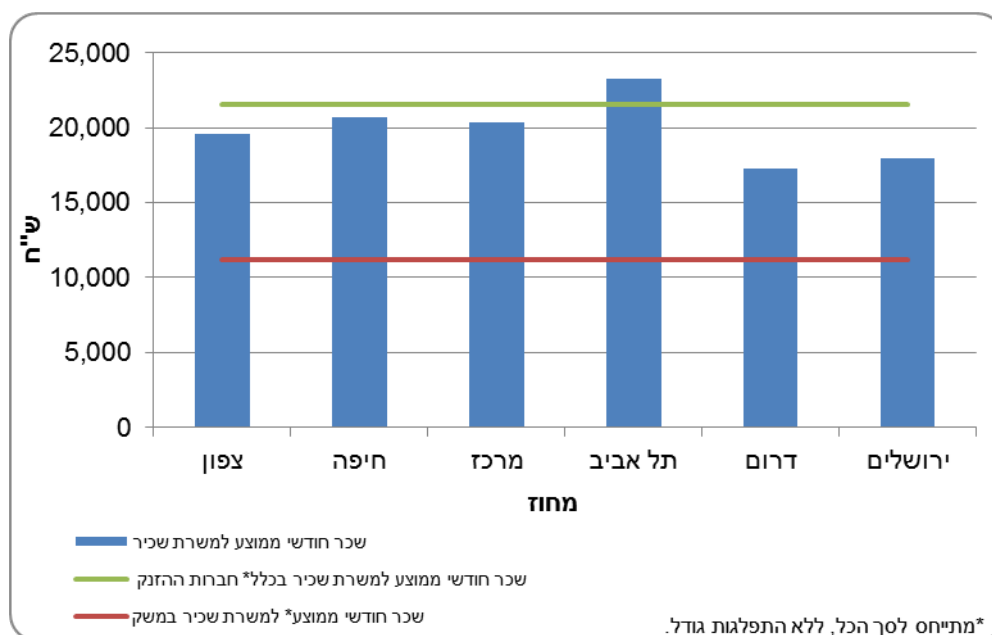
תרשים 4 מציג השוואה גאוגרפית של פתיחות וסגירות של חברות הזנק לפי מחוז. גודלו של כל עיגול מבטא את מספר חברות ההזנק הפעילות בכל מחוז. בשנת 2020 פעלו במחוז תל אביב 2,057 חברות (כפי שמראה גודל העיגול), נפתחו בה 199 חברות ו-292 נסגרו. אפשר לראות כי עיקר הפעילות של חברות ההזנק בישראל מתרכזת במחוזות תל אביב והמרכז. 72% מחברות ההזנק ו-78% ממשרות השכיר מרוכזים במחוזות אלו.

תרשים 4 - פתיחות, סגירות ומספר חברות הזנק פעילות לפי מחוז, 2020

במחוז תל אביב, השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר הוא הגבוה ביותר (23.2 אלף ש"ח), פי 1.3 ממחוז הדרום שבו השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר הוא הנמוך ביותר (17.3 אלף ש"ח).

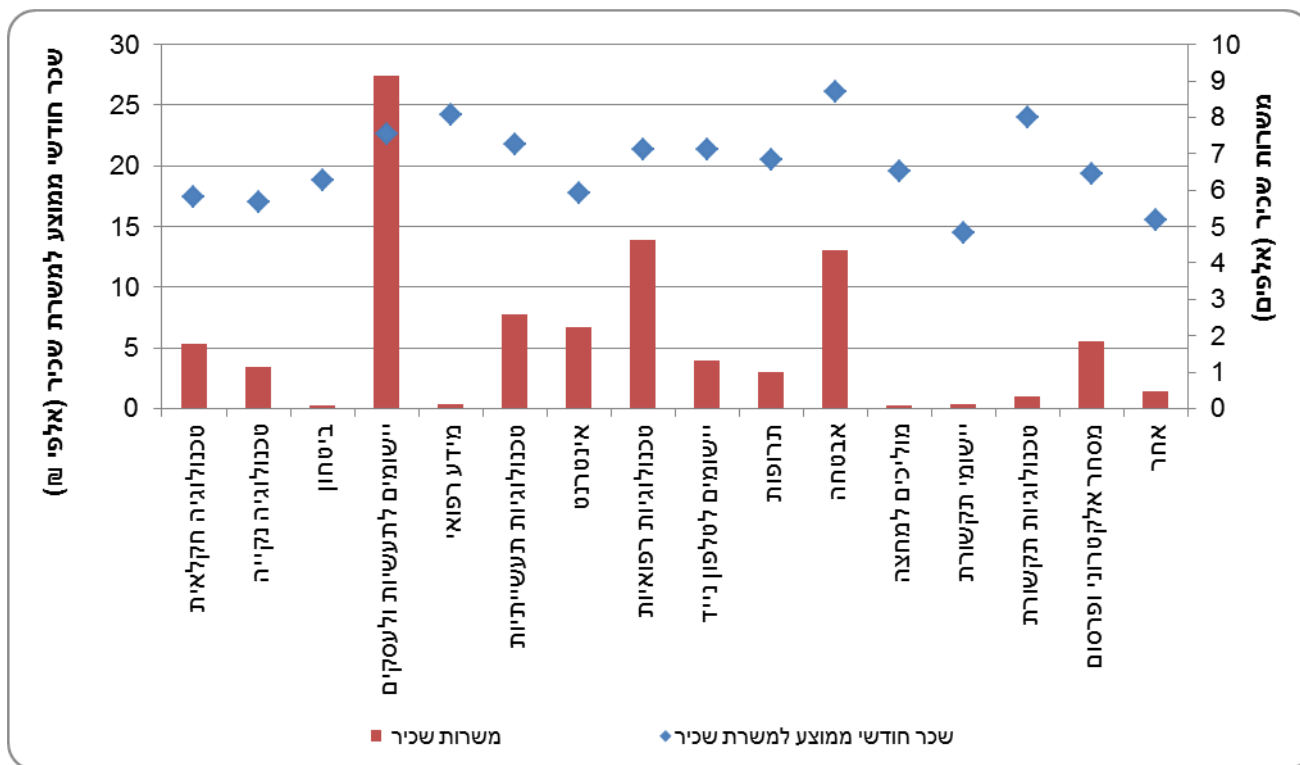
תרשים 5 - שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר בחברות הזנק לפי מחוז, 2020

תחום פעילות

חברות ההזנק סווגו לפי שישה-עשר **תחומי פעילות**.⁸ בשנת 2020, בתחום הפעילות יישומים לתעשיות ולעסקים נפתחו 137 חברות הזנק ובתחום טכנולוגיות רפואיות נפתחו 86 חברות הזנק (לוח 3). כ-59% מסך משרות השכיר בחברות ההזנק היו בתחומי פעילות מבוססי תוכנה (יישומים לתעשיות ולעסקים, מידע רפואי, אינטרנט, יישומים לטלפון נייד, אבטחה, יישומי תקשורת,⁹ מסחר אלקטרוני ופרסום). השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר בתחום אבטחה הוא 26.1 אלף ש"ח (תרשים 6).

תרשים 6 - שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר ומשרות שכיר לפי תחום פעילות בחברות ההזנק, 2020

חברות **מהירות צמיחה** (High Growth) הן חברות עם 10 משרות שכיר ויותר, ואחוז הגידול השנתי הממוצע במשרות השכיר שלהן לאורך תקופה של שלוש שנים גבוה מ-20%. **איילות** (Gazelles) הן חברות מהירות צמיחה שסך שנות הפעילות שלהן אינו עולה על חמש שנים.¹⁰ בשנת 2020 ל-16% חברות הזנק או חברות בשלות, היו שיעורי צמיחה גבוהים והן הוגדרו **מהירות צמיחה**. מתוך החברות המהירות צמיחה, 10% היו חברות **איילות**.

⁸ להרחבה ראו הגדרות והסברים.

⁹ בתחומי הפעילות אבטחה ויישומי תקשורת נלקחו רק חברות שעוסקות בתוכנה.

¹⁰ OECD (2007). [Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics](#). Author.

לוח א - נתונים על חברות הזנק מהירות צמיחה ואיילות, 2020

סוג חברה	מספר חברות	אחוז מתוך חברות הזנק ¹¹	ממוצע משרות שכיר בחברה	השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר (אלפי ש"ח)
מהירות צמיחה	316	16%	98	27.5
מזה: איילות	52	10%	63	28.3

תמיכה ממשלתית

בשנים 2018-2020, כ-16% מחברות ההזנק קיבלו מענק לביצוע מו"פ מרשות החדשנות.¹² בשנת 2020¹³ הסתכם המענק בכ-864 מיליון ש"ח, עלייה של 41% לעומת 2019. בנוסף, תחומי הפעילות שבהם חלו עליות גבוהות בסכום המענק שאושר, בהשוואה לשנת 2019 הם: אבטחה וביטחון, מסחר אלקטרוני ופרסום ויישומים לתעשיות ולעסקים (ראו לוח 4).

בשנת 2020, 233 מיליון ש"ח מתוך סך המענק, ניתן לחברות שעוסקות בתחומי הפעילות מידע רפואי וטכנולוגיות רפואיות (לוח ב). כמו כן, אחוז החברות הגבוה ביותר שקיבלו מענק מרשות החדשנות, מתוך סך החברות הפעילות באותו תחום פעילות, היה בתחום הפעילות טכנולוגיות תעשייתיות (21%).

לוח ב - חברות הזנק שקיבלו מענק מרשות החדשנות, 2020

תחום פעילות	סך החברות	אחוז החברות שקיבלו מענק מתוך סך החברות בתחום	סך המענק שאושר (מיליוני ש"ח)
סך הכל	4,810	12%	864
טכנולוגיה חקלאית	287	18%	57
טכנולוגיה נקייה	193	17%	23
יישומים לתעשיות ולעסקים	1,297	9%	199
מידע רפואי וטכנולוגיות רפואיות*	853	18%	233
טכנולוגיות תעשייתיות	310	21%	119
אינטרנט	391	5%	25
יישומים לטלפון נייד	273	6%	31
תרופות	226	9%	31
אבטחה וביטחון*	433	12%	100
מוליכים למחצה ויישומי תקשורת*	54	6%	3
טכנולוגיות תקשורת	37	16%	9
מסחר אלקטרוני ופרסום	332	4%	21
אחר	124	6%	13

*תחומי פעילות בעלי שכיחות נמוכה שקובצו מתוקף חיסיון המידע.

¹¹ מתייחס לאוכלוסיית חברות הזנק פוטנציאליות. עבור חברות הזנק מהירות צמיחה, האוכלוסייה הפוטנציאלית היא חברות הזנק שפעלו בשנת 2020 ולהן 10 משרות שכיר ויותר. עבור חברות הזנק איילות, האוכלוסייה הפוטנציאלית היא חברות הזנק שפעלו בשנת 2020 ובמשך חמש שנים לכל היותר, ולהן 10 משרות שכיר ויותר.

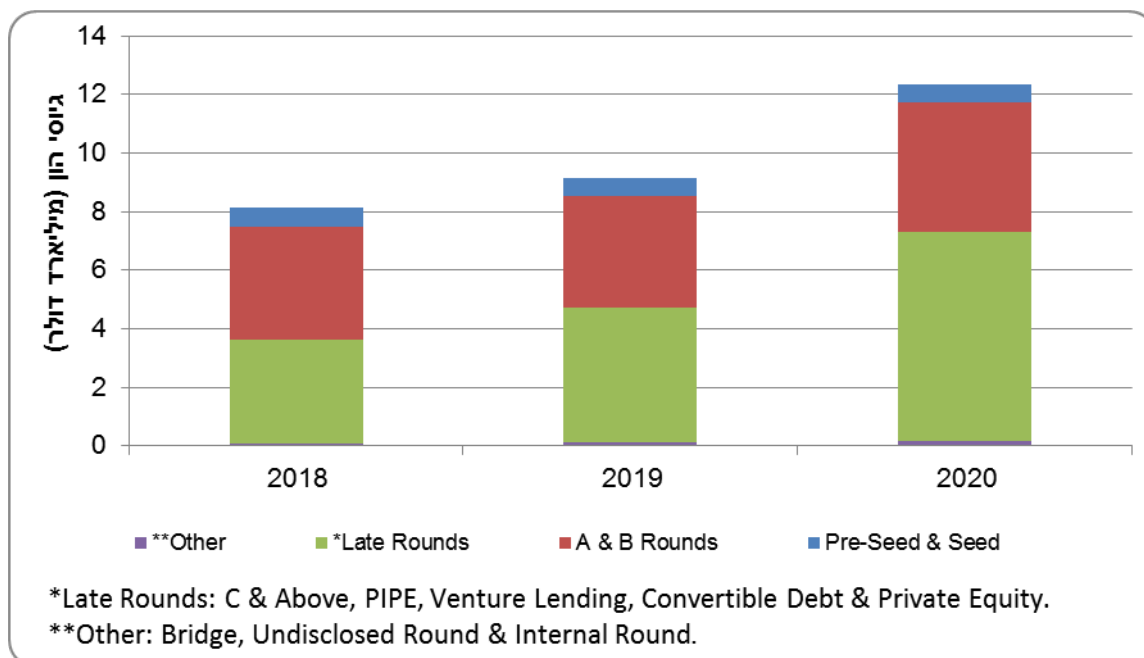
¹² לפחות בשנת פעילות אחת מתוך שנות הפעילות שבהן פעלה החברה.

¹³ הנתונים בשנה זו מעודכנים עד לחודש אוקטובר, ויתעדכנו בהודעה הבאה.

גיוסי הון

בשנת 2020, גייסו חברות הזנק וחברות בשלות כ-12.3 מיליארד דולר, עלייה של 35% לעומת שנת 2019 שבה גויס 9.1 מיליארד דולר. בסוג הגיוס Late Rounds¹⁴, המתייחס לשלבי פיתוח מתקדמים שבהם החברות המגייסות מגובשות יותר, חלה עלייה של 55% בגיוסי הון בהשוואה לשנת 2019.

תרשים 7 - גיוסי הון לפי סוג גיוס, 2018-2020

לוח ג הוא מפת חום המציגה השוואה רבעונית בשנת 2020 של שיעור השינוי בשכיחות גיוסי ההון ושיעור השינוי בסכום הגיוס לפי סוג הגיוס.

בין הרבעון הראשון והשני של שנת 2020 יש ירידה הן בשכיחות גיוסי ההון (-4%) והן בסכומי הגיוס (-14%). כמו כן, בין הרבעון השני והשלישי של שנת 2020, יש ירידה בשכיחות גיוסי ההון (-6%) לצד עלייה בסכומי הגיוס (41%).

לוח ג - שיעור השינוי בשכיחות גיוסי ההון ושיעור השינוי בסכום הגיוס לפי סוג הגיוס ולפי רבעון, 2020

שיעור השינוי בסכום הגיוס לעומת הרבעון הקודם				שיעור השינוי בשכיחות גיוסי ההון לעומת הרבעון הקודם				סוג הגיוס
Q4	Q3	Q2	¹⁵ Q1	Q4	Q3	Q2	¹⁵ Q1	
9%	41%	-14%	7%	4%	-6%	-4%	13%	סך הכל Pre-Seed & Seed A & B Rounds *Late Rounds **Other
26%	9%	-9%	12%	8%	-10%	-12%	12%	
3%	12%	9%	-10%	-7%	-1%	4%	2%	
11%	70%	-30%	19%	24%	-12%	-7%	32%	
14%	54%	260%	-9%	11%	0%	0%	80%	

*Late Rounds: C & Above, PIPE, Venture Lending, Convertible Debt & Private Equity.

** Other: Bridge, Undisclosed Round & Internal Round

¹⁴ C and Above, PIPE, Venture Lending, Convertible Debt & Private Equity.

¹⁵ שיעור השינוי ברבעון הראשון של שנת 2020 הוא לעומת הרבעון הרביעי של שנת 2019.

לוח ד הוא מפת חום המציגה השוואה בין התפלגות אחוז שכיחות גיוסי ההון לבין אחוז סכום הגיוס מתוך סך הגיוסים, בכל תחום פעילות ולפי סוג הגיוס בשנים 2018-2020. מן המפה עולה כי עיקר החברות מגייסות הון בסוגי גיוס Pre-Seed & Seed ו-A & B Rounds, ואילו עיקר ההון ניתן בסוגי הגיוס A & B Rounds ו-Late Rounds. לדוגמה, 47% מהחברות בתחום פעילות מסחר אלקטרוני ופרסום מגייסות בסוג הגיוס Pre-Seed & Seed, ו-71% מההון בתחום פעילות זה ניתן בסוג הגיוס Late Rounds.

לוח ד - אחוז שכיחות גיוסי ההון ואחוז סכום הגיוס מתוך סך הגיוסים בכל תחום פעילות לפי סוג הגיוס, 2018-2020

שיעור סכום הגיוס מתוך סך הגיוסים				שיעור שכיחות הגיוסים				תחום פעילות
סוג הגיוס				סוג הגיוס				
**Other	*Late Rounds	A & B Rounds	Pre-Seed & Seed	**Other	*Late Rounds	A & B Rounds	Pre-Seed & Seed	
1%	51%	41%	7%	3%	17%	42%	38%	סך הכל
3%	20%	62%	15%	9%	16%	37%	38%	טכנולוגיה חקלאית
5%	77%	16%	3%	9%	19%	49%	24%	טכנולוגיה נקייה
0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	ביטחון
1%	57%	35%	7%	2%	18%	40%	41%	יישומים לתעשיות ולעסקים
0%	47%	47%	5%	0%	14%	43%	43%	מידע רפואי
0%	52%	44%	4%	1%	24%	44%	31%	טכנולוגיות תעשייתיות
2%	41%	46%	11%	8%	11%	32%	49%	אינטרנט
2%	39%	51%	8%	5%	17%	42%	36%	טכנולוגיות רפואיות
0%	65%	33%	3%	0%	18%	44%	38%	יישומים לטלפון נייד
1%	38%	54%	7%	4%	25%	39%	32%	תרופות
1%	42%	50%	7%	2%	13%	52%	32%	אבטחה
17%	0%	0%	83%	25%	0%	0%	75%	מוליכים למחצה
0%	19%	74%	7%	0%	10%	30%	60%	יישומי תקשורת
0%	72%	26%	2%	0%	40%	47%	13%	טכנולוגיות תקשורת
2%	71%	23%	5%	2%	20%	30%	47%	מסחר אלקטרוני ופרסום
1%	7%	75%	18%	4%	13%	33%	50%	אחר

*Late Rounds: C & Above, PIPE, Venture Lending, Convertible Debt & Private Equity.

**Other: Bridge, Undisclosed Round & Internal Round

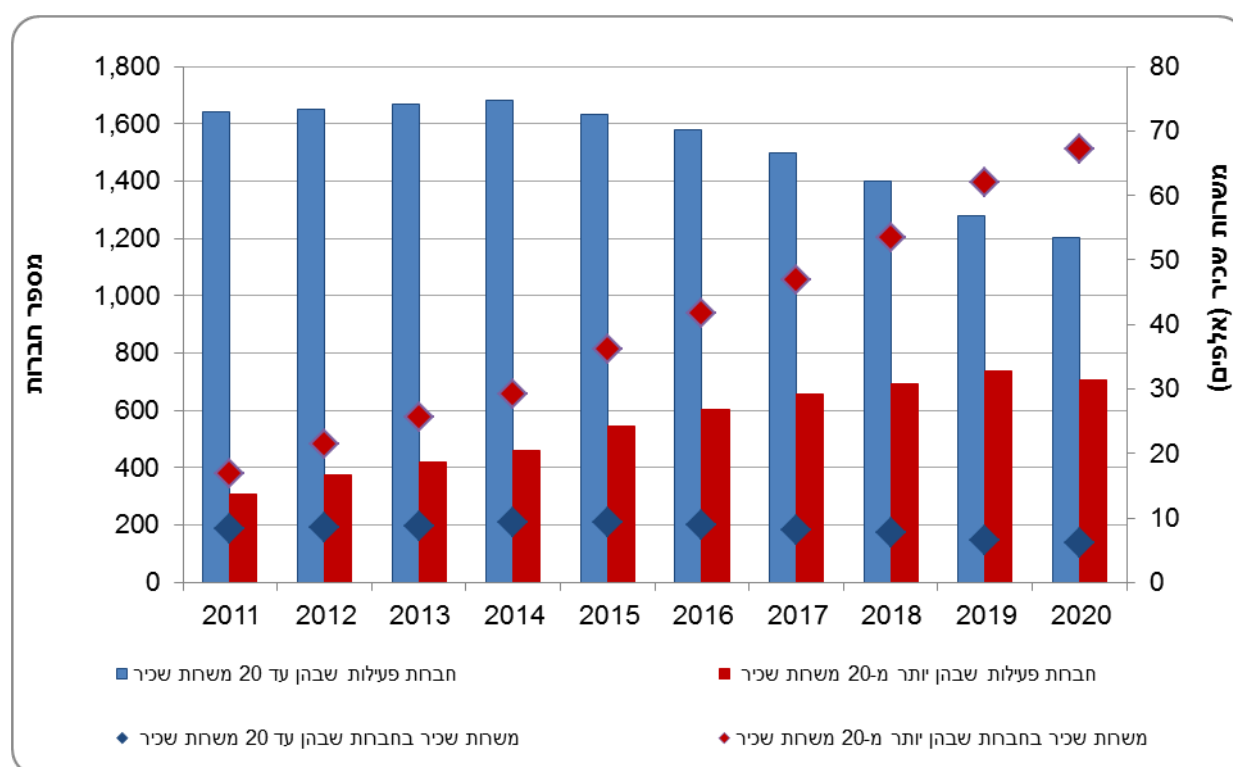
מידע נוסף אפשר למצוא בלוחות 5 ו-6.

חברות בשלות

חברות בשלות הן חברות הזנק לשעבר שסיימו את שלב הפיתוח של מוצר, שירות או תהליך והחלו את תהליך הייצור.¹⁶ כאמור, **בניתוח הנתונים, החברות הבשלות אינן כוללות חברות הזנק ונבדלות מהן.**¹⁷ בשנת 2020 היו 1,907 חברות בשלות פעילות שהן 28% מסך החברות הפעילות (חברות הזנק וחברות בשלות). כמו כן, היו בהן 73.3 אלף משורות שכיר שהם 70% מסך משורות השכיר (בחברות הזנק ובחברות בשלות), עלייה של 7% בהשוואה לשנת 2019.

תרשים 8 מציג את מספר החברות הבשלות בשנים 2011-2020, בחלוקה לפי גודל: חברות בשלות המעסיקות עד 20 משורות שכיר, וחברות בשלות המעסיקות יותר מ-20 משורות שכיר. מהתרשים עולה כי חלק קטן מתוך החברות הבשלות מעסיקות חלק גדול מסך משורות השכיר בחברות אלו. לדוגמה, בשנת 2020, 37% מסך החברות הבשלות (שבהן יותר מ-20 משורות שכיר) מעסיקות כ-92% מתוך סך משורות השכיר בחברות הבשלות.

תרשים 8 - חברות פעילות ומשורות שכיר בחברות בשלות, 2011-2020

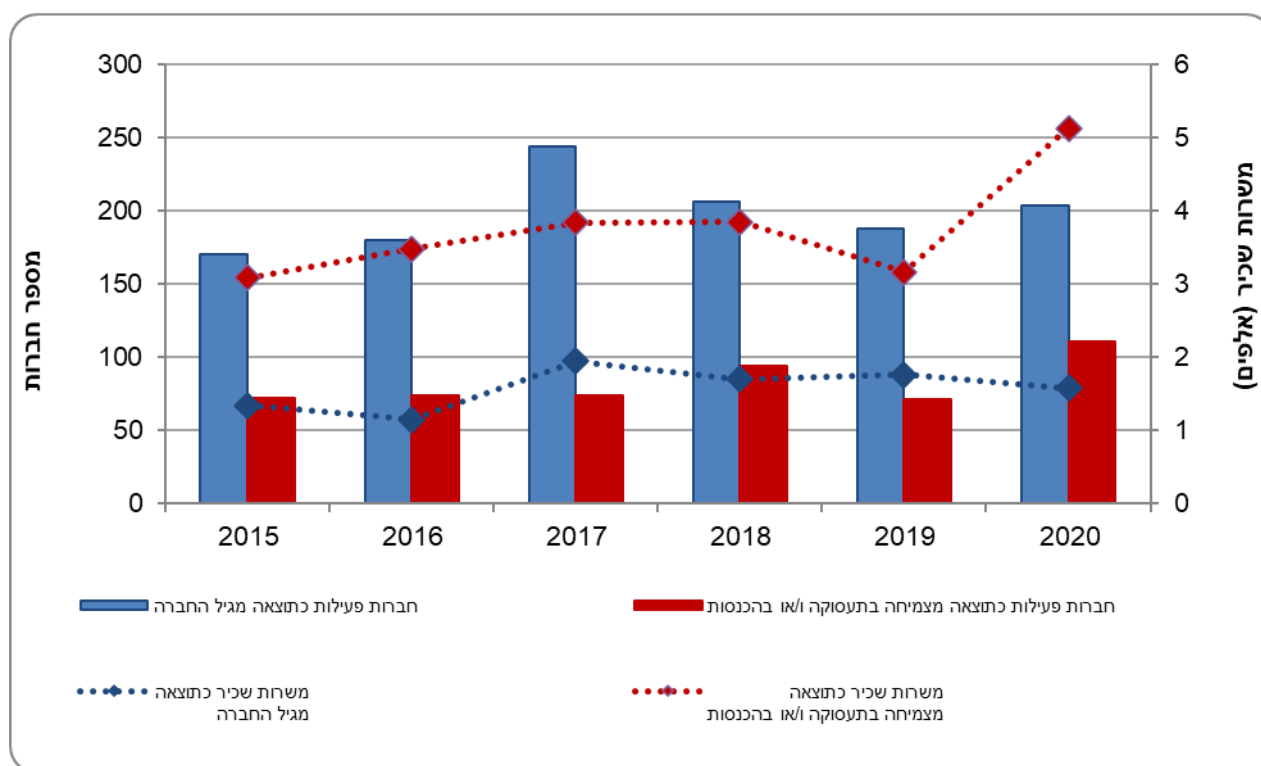

¹⁶ להרחבה ראו הגדרות והסברים.

¹⁷ אלא אם כן צוין אחרת.

לפי ההגדרה, חברה בשלה, מזוהה במאגר על פי אחד או יותר משלושת המאפיינים: (1) החברה קיימת לפחות 10 שנים (גיל החברה). (2) בחברה יותר מ-80 משרות שכיר (תעסוקה). (3) הכנסות החברה גבוהות מ-20 מיליון ש"ח (הכנסות).¹⁸ תרשים 9 מבטא את התרומה במשרות השכיר, בשנה הראשונה שבה חברה הפכה לבשלה, תוך הבחנה בין חברות בשלות כתוצאה מגיל החברה¹⁹, או כתוצאה מצמיחה בתעסוקה ו/או בהכנסות.²⁰ בשנת 2020, חלה עלייה של 56% בחברות שהפכו להיות בשלות כתוצאה מצמיחה בתעסוקה ו/או בהכנסות בהשוואה לשנת 2019. כמו כן, חברות אלו העסיקו 62% יותר משרות שכיר בהשוואה לחברות שהפכו לבשלות בשנת 2019. עליות אלו עשויות להצביע על היכולת של החברות לצמוח בזמן משבר הקורונה. העלייה במשרות השכיר מבטאת את ההסטה של משרות השכיר מאוכלוסיית חברות ההזנק²¹ אל אוכלוסיית החברות הבשלות.

תרשים 9 - חברות פעילות ומשרות שכיר בשנת הפעילות הראשונה של חברות בשלות לפי מאפייני הבשלות, 2020-2015

¹⁸ להרחבה ראו הגדרות והסברים.

¹⁹ החברה קיימת לפחות 10 שנים.

²⁰ בחברה יותר מ-80 משרות שכיר ו/או הכנסות החברה גבוהות מ-20 מיליון ש"ח.

²¹ המובאת בתרשים 1.

בלוח ה מוצג אחוז החברות הבשלות בשנת 2020, מתוך סך החברות שנפתחו משנת 2003, לפי תחום פעילות. בתחום הפעילות אבטחה, 21% מהחברות שנפתחו הפכו לבשלות, ו-3% מהן מעסיקות 100 משרות שכיר ומעלה.

לוח ה - אחוז החברות הבשלות בשנת 2020 מתוך סך החברות שנפתחו (החל משנת 2003)²² לפי תחום

פעילות

מזה: בחברות עם 100 משרות שכיר ומעלה	שיעור החברות הבשלות	תחום פעילות
2%	18%	סך הכל
1%	15%	טכנולוגיה חקלאית
1%	19%	טכנולוגיה נקייה
0%	34%	ביטחון
2%	18%	יישומים לתעשיות ולעסקים
3%	15%	מידע רפואי
3%	25%	טכנולוגיות תעשייתיות
1%	14%	אינטרנט
0%	17%	טכנולוגיות רפואיות
2%	15%	יישומים לטלפון נייד
0%	19%	תרופות
3%	21%	אבטחה
1%	24%	מוליכים למחצה
1%	15%	יישומי תקשורת
1%	28%	טכנולוגיות תקשורת
2%	17%	מסחר אלקטרוני ופרסום
1%	16%	אחר

²² כל החברות שנפתחות הן בראשיתן חברות הזנק.

מתודולוגיה

מאגר חברות ההזנק, שפותח בלמ"ס, במימון ובשיתוף המועצה הלאומית למחקר ופיתוח במשרד המדע והטכנולוגיה, כולל מידע על חברות הזנק וחברות בשלות שפעלו משנת 2003 ושנרשמו במע"מ ובמוסד לביטוח הלאומי. המאגר מספק תמונת מצב של חברות הזנק וחברות שבשלו בנוגע לתחומי פעילותן, שרידותן ונתונין הכלכליים (שכר, משרות, פדיון, גיוסי הון ועוד).

חשוב לציין כי יש יזמים הפועלים בשלב ה-Pre-Seed, לצורך בחינת היתכנות של רעיון ומציאת משקיעים טרם רישום החברה במע"מ ובמוסד לביטוח הלאומי, ופונים לרישומה רק לאחר מציאת מקור מימון הולם. שלב זה אינו נכלל במאגר נתונים זה.

לצורך בניית בסיס הנתונים, נעשה שימוש במקורות מידע שונים:

- 1) חברות שנרשמו במע"מ ובמוסד לביטוח לאומי וקיימות במאגר הנתונים של מרשם העסקים המנוהל בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. אוכלוסיית העסקים המצויים במרשם העסקים כוללת את כל היחידות הכלכליות הרשומות והחייבות בדיווח למע"מ או למוסד לביטוח לאומי. לפיכך, המרשם כולל מידע על גופים עסקיים המוגדרים כחייבי מע"מ: חברות, עצמאים, שותפויות או מעסיקים החייבים בדיווח למוסד לביטוח לאומי ובכללם מוסדות ללא כוונת רווח, מוסדות ממשלה ורשויות מקומיות או בנקים וחברות ביטוח שאינם חייבים במע"מ אך הם מעסיקים עובדים.
- 2) חברות ממאגר הנתונים של חברת IVC Research Center.
- 3) חברות ממאגר הנתונים של העמותה Start-Up Nation Central.
- 4) מאגר נתונים של מקבלי מענק מרשות החדשנות.
- 5) מאגרי נתונים בלמ"ס שהם תוצרים של עבודות סיווג קודמות, אשר נוצרו בשלבים הראשונים של הקמת המאגר.

הגדרות

סוג חברה

חברת הזנק (Startup Company): חברה חדשה למטרת רווח, אשר משאביה מופנים לפיתוח רעיון, שירות או מוצר, והיא פועל יוצא של יזמות טכנולוגית המבוססת על מחקר ופיתוח. חברה כזאת טרם הפכה לחברה בשלה (חברה שכל ייעודה שיווק ומכירה של מוצר או שירות מוגמר לשווקים, גם אם נערכים בהם תהליכי שיפור ושכלול). לרוב פעילות החברה ממומנת באמצעות גיוס הון.

חברה בשלה:²³ חברת הזנק שסיימה את שלב הפיתוח של מוצר, שירות או תהליך והחלה בשלב הייצור. שלב זה בא לידי ביטוי בגידול בפדיון לעומת ההוצאות. בעקבותיו החברה מתבססת ומתקיימת בזכות הכנסותיה ולא על סמך משקיעים.

שלב זה מזוהה במאגר באחד או יותר משלושת המאפיינים:

(1) החברה קיימת לפחות 10 שנים (גיל החברה).

(2) בחברה יותר מ-80 משרות שכיר (תעסוקה).

(3) הכנסות החברה גבוה מ-20 מיליון ש"ח (הכנסות).

בשנתיים הראשונות לפעילותן ייחשבו כל החברות כחברות הזנק גם אם הן עומדות בתנאים 2 ו-3.

חברות מהירות צמיחה (High Growth): חברות שבהן 10 משרות שכיר או יותר, ואחוז הגידול השנתי

הממוצע במשרות השכיר שלהן לאורך תקופה של שלוש שנים גבוה מ-20%.²⁴

איילות (Gazelles): חברות מהירות צמיחה שסך שנות הפעילות שלהן אינו עולה על חמש שנים.

פדיון: פדיון המדווח למע"מ. סך הפדיון כולל חלק החייב במע"מ ופדיון ששיעור המע"מ עליו הוא 0%. פדיון החייב במע"מ מקורו במכירת מוצרים ובמתן שירותים בארץ (למעט פדיון ששיעור המס עליו 0%) וכן במכירת נכסים קבועים של החברה. הפדיון כולל את כל המיסים העקיפים החלים על המוצרים והשירותים, אך אינו כולל את המע"מ עצמו.

פדיון ששיעור המע"מ עליו הוא 0% מקורו בעיקר ביצוא סחורות ושירותים, במכירת פירות וירקות טריים ובמתן שירותים לתירימים מחו"ל, אשר שיעור המע"מ עליו הוא 0%.

הוצאות: כולל תשומות המדווחות למע"מ, שכר והפרשים המדווחים לביטוח לאומי.

תשומות: הן ערך הקניות של העוסק מעוסקים מורשים אחרים, המזכה אותו בהחזרי מע"מ. הוא כולל תשומות שוטפות לייצור וקניות להשקעה, כגון רכישת מבנים, ציוד ומכונות. לא נכללות קניות שאינן חייבות בתשלום מע"מ כגון פירות, ירקות ויהלומים גולמיים וכן קניות מועסק שפדיונו פטור ממע"מ. **שכר:** הוא תגמול בכסף או בעין, שהמעסיק משלם לשכיר בעבור עבודתו בתקופת הדיווח, כולל בעבור זמן שלא עבד כגון בגין היעדרויות וחופשות בתשלום. תגמול בכסף מתייחס לרכיבים האלה: שכר יסוד, תוספות יוקר, תוספות ותק, מקדמות, תשלומים עבור שעות נוספות, פרמיות, תגמולים, קצובות, מענקים ותוספות למיניהן (שוטפים או חד-פעמיים) כמו כונוניות, תורנויות, "משכורת חודש 13", קצובות נסיעה, גמול השכלה, גמול השתלמות, תשלומים בעבור החזקת רכב ודמי הבראה. תגמול בעין מתייחס לתשלומים כגון זקיפת הטבה לרכב, לטלפון סלולרי, שי לחגים, לימודים והשתלמויות נסיעה לחו"ל.

הפרשים: פיצויי פיטורים, הפרשות סוציאליות המשולמות על ידי המעסיק כגון הפרשות לקרנות פנסיה, לקופות גמל, לקרנות השתלמות, לביטוח לאומי ולביטוח בריאות.

משרת שכיר: מספר המשרות של עובדים (קבועים וארעיים), שעבדו באותו חודש לכל הפחות יום אחד או נעדרו זמנית בתשלום כתוצאה ממחלה, מחופשה, ממילואים וכדומה, אשר מופיעות בגיליונות התשלומים

²³ איתור והגדרה של חברות בשלות נעשה באמצעות בדיקות, שמטרתן לזהות את השלב שבו הפדיון עולה על ההוצאות של החברה בכל אחד מהמאפיינים: זמן, משרות שכיר והכנסה.

²⁴ OECD (2007). Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics. Author.

של מפעלים או מוסדות. משרות המופיעות בגיליונות התשלומים של יותר ממפעל או ממוסד אחד באותו חודש, נספרות כמספר הפעמים שהן מופיעות, כך, שלמעשה, הנתונים מתייחסים למספר המשרות שעבורן שולם שכר באותו חודש, ללא התייחסות להיקפן. כולל משרות שכיר של ישראלים ושל זרים (עובדים מחוץ לארץ ומהרשות הפלסטינית).

שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר: השכר השנתי מחולק בסך משרות השכיר החודשיות לפי מספר חודשי העסקה.

שנת פתיחה: שנת הפעילות המינימלית שבה חל הרישום של פתיחת החברה במע"מ/בביטוח לאומי. אם העסק נפתח אחרי שנת 2003 ולא דיווח על פעילות עסקית במע"מ (פדיון, תשומות) או בביטוח לאומי (משרות שכיר) בשנות הפעילות הראשונות, אז שנת הפתיחה תהיה השנה הראשונה שבה דווחה פעילות עסקית.

שנת סגירה: לעסק שלא דיווח על פעילות עסקית במע"מ (פדיון, תשומות) או בביטוח לאומי (משרות שכיר) במשך שנתיים רצופות, שנת הסגירה תיחשב לשנה הראשונה שבה לא היה דיווח.

מענק הרשות לחדשנות (לשעבר המדען הראשי): מענק ממשלתי הניתן לחברות באמצעות רשות החדשנות במטרה ליזום פעילות מחקר ופיתוח בישראל.

תחומי פעילות

חברות הזנק וחברות בשלות מסווגות לשישה-עשר תחומי פעילות. המידע על אודות הסיווג על פי תחום פעילות מתבסס על מרשם העסקים, סקרים שנערכו בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מרכז המחקר IVC, העמותה Start-Up Nation Central, מאגר המידע של Dun & Bradstreet, עיתונות, אתרי החברות ואזכורים נוספים ברשת האינטרנט. להלן ההגדרות של תחומי הפעילות:

טכנולוגיה חקלאית (Agro Technology): יישומן של טכנולוגיות שפיתחו חוקרים, חקלאים ותעשיות הקשורות לחקלאות או בשיתוף פעולה עימם. כולל טכנולוגיות חקלאות העוסקות בחקלאות יעילה וחדשנית, ציוד חקלאות, מערכות טיפול בבעלי חיים וחומרי הדברה.

טכנולוגיה נקיה (Clean-Tech): פיתוח טכנולוגיה שנועדה לבטל או להפחית השפעות אקולוגיות שליליות ולשפר את השימוש במשאבים טבעיים. כולל מוצרים, שירותים ו/או תהליכים של טכנולוגיות ידידותיות, טכנולוגיות מחזור, טכנולוגיות למניעת זיהום אוויר וטכנולוגיות לאנרגיה חלופית.

ביטחון (Defence): פיתוח טכנולוגיה לשימוש ביטחון אזרחי וצבאי באוויר, בים ו/או ביבשה. **יישומים לתעשיות ולעסקים (Enterprise & Business Application):** יישומי תוכנה ופלטפורמות, המיועדים לניהול מערך הייצור והמשאבים בתעשיות השונות (ERP) וכן יישומים המיועדים לאיסוף מידע ולניתוחו כדי לכוון ולאפשר קבלת החלטות מושכלת. כולל תחומי פעילות נוספים בתוכנה שעבורם לא נמצא מקום בתחום פעילות אחר, כגון תוכנות לעריכת פרסומים, ללוגיסטיקה, לגרפיקה, ל-GIS ועוד.

מידע רפואי (Healthcare IT): מערכות מידע, יישומים ופתרונות המבוססים על תוכנה, המיועדים לניהול ולמיצוי של מידע רפואי, העברתו הבטוחה בין הלקוחות לארגוני הרפואה ולניהול מחקר ושירותים רפואיים.

טכנולוגיות תעשייתיות (Industrial Technologies): פיתוח מוצרים מסוג של מכונות וציוד לשווקים תעשייתיים מגוונים.

אינטרנט (Internet): כלל היישומים והעזרים מבוססי תוכנה המיועדים לשימוש באינטרנט בלבד, כגון רשתות חברתיות, פלטפורמות לעריכה, שיתוף והפצה של תוכן, בידור, חינוך וגם מנועי חיפוש ותשתיות אינטרנט. תחום זה אינו כולל אתרים, דפים ויישומים, אשר עושים שימוש בטכנולוגיות מדף (כגון Wix, CourseCraft, Facebook).

טכנולוגיות רפואיות (Medical technologies): טכנולוגיה, מכשור וציוד לצורך אבחון, ניטור ושימוש רפואי במקרה של טיפול במחלות, בפציעה או בנכות. תחום זה מכיל מגוון רחב של מכשור רפואי: החל במזרק פלסטיק פשוט וכלה במכשור MRI מורכב.

יישומים לטלפון נייד (Mobile Applications): יישומים המיועדים למכשירים סלולריים ולמכשירים חכמים, כגון משחקים, בידור, פרסום, ועזרים להתנהלות מושכלת (בריאות, ניהול זמן, פיננסים ועוד).

תרופות (Pharmaceutical Products): פיתוח של תרופות קונבנציונאליות, גנריות, הומאופתיות, תוספי מזון וויטמינים, לשימוש רפואי לצורך טיפול במחלות ושיפור הבריאות. כולל מחקרים הקשורים לתחום הבריאות, האורגניזם, הגנטיקה והביולוגיה.

אבטחה (Security): יישומי תוכנה או חומרה המיועדים להגנה מפני גישה, שימוש, חשיפה, שיבוש, העתקה או השמדה של מידע ומערכות מידע מצד גורמים, שאינם מורשים או גורמים בעלי כוונת זדון. יישומים אלו נועדו לספק סודיות, שלמות וזמינות של המידע. כולל גם אבטחה שאינה בתוכנה, כגון ייצור מערכות הגנה מפני אש ופריצה וכדומה. כמו כן, כולל אבטחה הקשורה בביטחון לאומי, כגון מערכות זיהוי תמונה ותנועה, ואמצעים בלתי מאוישים.

מוליכים למחצה (Semiconductors): פיתוח רכיבים אשר מספקים זיכרון ופונקציות חכמות במערכות אלקטרוניות. כולל פיתוח התקנים מוליכים למחצה עבור תקשורת אלחוטית וקוויית, מעבדי רשת כמו נתבים ומתגים, רכיבי וידאו ואודיו, מעבדים וסנסורים, רכיבים לתעשיית ביטחון לאומי, לציוד תעשייתי, RFID, EDA.

יישומי תקשורת (Telecom Applications): יישומי תוכנה או חומרה המיועדים לשליטה, לבקרה, לאבחון ביצועים, לתפעול ולסיוע להפעלתן של רשתות תקשורת (לרבות אלחוטיות), טכנולוגיות הטלפון, רכיבים אלקטרוניים ומוליכים למחצה המיועדים לתקשורת. כמו כן, כולל יישומים המיועדים לטלפניה ולהעברת קול באינטרנט (כגון VoIP) או יישומים המיועדים לארגון ולניהול של תקשורת מסוג זה.

טכנולוגיות תקשורת (Telecom Technologies): פיתוח טכנולוגיה המיועדת להעברת מידע באמצעים אלקטרוניים. כולל תשתיות המשמשות תיווך בין הפרט לבין גורם אחר לשם העברת מסרים או ידע. כולל רשתות (אלחוטיות או סלולריות) לבית ולתעשייה ורכיביהן, אופטיקה לתקשורת, גישה לפס רחב, NGN ורשתות מתכנסות.

מסחר אלקטרוני ופרסום (E-Commerce & Online Advertising): כולל אתרים, פלטפורמות ויישומים המיועדים ומוקדשים לניהול מסחר באינטרנט וכן טכנולוגיות שיווק ופרסום התומכות בפעילות המסחר. לא

כולל יישומי אבטחה של מסחר זה ואתרי מכירות, שיווק או פרסום, העושים שימוש בטכנולוגיות מדף אשר לא נערך בהם תהליך פיתוח.

אחר (Miscellaneous Technologies): כולל את תחומי הפעילות, שאינם מבוססי תוכנה ושאין מופיעים לעיל כיוון שהם ייחודיים או אזוטריים.